

Istungidokument

A9-0285/2023

10.10.2023

*****I**

RAPORT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset (COM(2022)0732 – C9-0431/2022 – 2022/0426(COD))

Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon
Naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon

(Komisjonide ühismenetlus – kodukorra artikkel 58)

Raportöörid: Malin Björk, Eugenia Rodríguez Palop

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	5
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	29
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	31

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset (COM(2022)0732 – C9-0431/2022 – 2022/0426(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0732),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2, artikli 82 lõiget 2 ja artikli 83 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0431/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. aprilli 2023. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ühisarutelusid vastavalt kodukorra artiklile 58,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A9-0285/2023),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatseb seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

¹ ELT C 228, 29.6.2023, lk 108.

Muudatusettepanek 1

EUROOPA PARLAMENDI MUUDATUSED*

komisjoni ettepanekule

2022/0426 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiivi 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 82 lõiget 2 ja artikli 83 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

[võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust²⁷,]

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Inimkaubandus on raske kuritegu, mis pannakse sageli toime organiseeritud kuritegevuse raames, ja põhiõiguste ränk rikkumine ning see on sõnaselgelt keelatud Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga. Inimkaubanduse tõkestamine ja sellevastane võitlus, ***kõigi inimkaubanduse ohvrite õiguste austamine, kaitsmine ja edendamine ning nende ohvrite toetamine nende päritoluriigist sõltumata*** on endiselt liidu prioriteet ***ja liikmesriikide juriidiline kohustus***.
- (1a) ***Inimkaubanduse algpõhjused on erinevad. Vaesus, konflikt, ebavõrdsus, sooline vägivald, püsivate töövõimaluste või sotsiaalse toe puudumine, humanitaarkriis ja diskrimineerimine on teiste hulgas peamised tegurid, mis muudavad inimesed, eelkõige naised, lapsed ja tõrjutud rühmadesse kuuluvad isikud inimkaubanduse ees kaitsetuks.***

* Muudatused: uus või muudetud tekst on märgistatud paksus kaldkirjas, välja jäetud tekst on tähistatud sümboliga **■**.

² ELT C , , lk .

²⁷ ELT C , , lk .

- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/36/EL³ on peamine liidu õigusakt, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning selle kuriteo ohvrite kaitset. Kõnealuselises direktiivis on kuritegude ja sanktsioonide määratlemise miinimumnormide kehtestamise kaudu sätestatud inimkaubanduse tõkestamise terviklik raamistik. See sisaldab ka ühissätteid asjaomaste kuritegude **tõkestamise ning kõigi ohvrite abistamise ja kaitsmise** tugevdamiseks, **võttes arvesse soolist, puude- ja vanuseaspekti ning eelkõige saatjata laste ja vanemliku hoolitsuseta laste vajadusi.**
- (2a) **Samuti on vaja võtta eri aspekte hõlmav lähenemisviis kõigi meetmete suhtes, mille eesmärk on inimkaubandust tõkestada ja selle vastu võidelda, aga ka ohvrite abistamise, toetamise ja kaitsmise suhtes, arvestades nende erivajadusi.**
- (3) Inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegias 2021–2025⁴ on ette nähtud poliitiline vastus, mis hõlmab valdkondadevahelist ja terviklikku lähenemisviisi alates **tõkestamisest** kuni ohvrite kaitsmiseni ning inimkaubitsejatele süüdistuse esitamise ja nende süüdimõistmiseni. See lähenemisviis sisaldas mitmeid meetmeid, mida tuli rakendada kodanikuühiskonna organisatsioonide jõulisel osalusel. Direktiivi 2011/36/EL on siiski vaja muuta, et tegeleda inimkaubanduse valdkonnas arenevate suundumuste **ning komisjoni, ekspertide ja asjaomases valdkonnas töötavate kodanikuühiskonna organisatsioonide** tuvastatud puudustega ning tõhustada jõupingutusi selle kuriteoliigi tõkestamiseks. Tuvastatud ohud ja suundumused, mis nõuavad uute normide vastuvõtmist, puudutavad eelkõige inimkaubitsejate tegutsemisviise, sealhulgas inimkaubandusega seotud süütegude toimepanemist või nende toimepanemisele kaasaaitamist info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendusel. Kriminaalõiguslikes meetmetes kindlakstehtud puudused, mis nõuavad õigusraamistiku kohandamist, puudutavad inimkaubandusega seotud süütegusid, mis on toime pandud juriidiliste isikute huvides, andmekogumissüsteeme, **liikmesriikidevahelist koostööd ja koordineerimist** ning riiklikke süsteeme, mida kasutatakse inimkaubanduse ohvrite varajaseks **avastamiseks ja** tuvastamiseks, **neile eriabi andmiseks** ja **nende** toetamiseks.
- (4) Selleks et võidelda muudel eesmärkidel kui seksuaalse või tööalase ärakasutamise eesmärgil toime pandud inimkaubandusega seotud süütegudega, mille arv pidevalt suureneb ja mis on üha asjakohasemad, on vaja lisada sundabielud, ebaseaduslik lapsendamine, **asendusemaduse ärakasutamine reproduktiiveesmärgil ning asenduskodudes ja kinnistes asutustes olevate laste ärakasutamine** direktiivis sõnaselgelt loetletud ärakasutamise vormide hulka ning tagada, et liikmesriigid tõkestaksid oma **riigisiseste** õigusnormidega võimalikult erinevaid ärakasutamise vorme, kui neil on inimkaubanduse põhielemendid. **Lisaks peetakse lapsi üheks kõige kaitsetumaks rühmaks, kelle inimkaubandusega seotud kuritegelikud organisatsioonid on sihikule võtnud. Neid lapsi kasutavad sageli ära kuritegelikud rühmitused, kes värbavad neid kuritegelike organisatsioonidega liituma, et nad**

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta direktiiv 2011/36/EL, milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2002/629/JSK ([ELT L 101](#), 15.4.2011, lk 1–11).

⁴ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegia 2021–2025“, [COM\(2021\) 171 final](#), 14. aprill 2021.

hakkaksid kuritegusid toime panema. Selle järjest sagedamini esineva nähtusega tegelemiseks on oluline, et liikmesriigid tagaksid, et laste värbamine kuritegude toimepanemise või kuritegelikus tegevuses osalemise eesmärgil on käesolevas direktiivis määratletud ärakasutamise vorm.

- (4a) *Lapsed, kes on paigutatud asenduskodudesse või kinnistesse asutustesse, on inimkaubanduse ees eriti kaitsetu rühm. Neid võib kõnealustesse asutustesse paigutada või neis hoida ärakasutamise ja kasumi saamise eesmärgil või nendega võidakse kaubitseda kõnealustesse asutustesse paigutamise ajal ja selle järel. Nad jäävad kaitsetuks ka pärast seda, kui kõnealustest asutustest teatavasse ikka jõudes lahkuvad.*
- (4b) *Selleks et liikmesriigid täidaksid oma esmatähtsat kohustust austada, kaitsta ja edendada kõigi inimkaubanduse ohvrite õigusi olenemata nende päritoluriigist, peaksid nad tagama, et nende riigisisestes õigusaktides oleks sätestatud hoolsuskohustuse standard koos riigi vastutuse põhimõttega, millega asetatakse ohvrid õiguste omajatena keskele kohale. Samuti peaksid liikmesriigid tagama, et nende inimkaubanduse tõkestamise ja selle vastu võitlemise riiklikud raamistikud aitavad kõrvaldada igasuguse diskrimineerimise sotsiaalse või bioloogilise soo, rassi, etnilise päritolu, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, sooväljenduse või sootunnuste või nende kombinatsiooni alusel. Liikmesriigid peaksid tagama, et nende riiklike raamistikke rakendatakse viisil, mis ei kahjusta ohvreid.*
- (5) *Üha rohkem inimkaubandusega seotud süütegusid pannakse toime või nende toimepanemisele aidatakse kaasa info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendusel, mis on järsult suurendanud internetis ärakasutamise ohvriks langenud inimeste arvu. Internetimõõde on muutunud inimkaubanduse oluliseks osaks, kuna inimkaubitsejad kasutavad internetti ja sotsiaalmeediat muu hulgas **ulatuslike inimkaubanduse võrgustike loomiseks, teiste inimkaubitsejatega suhtlemiseks**, ohvrite värbamiseks, pakkumiseks või ärakasutamiseks, kontrolli teostamiseks ning transpordi ja majutuse korraldamiseks. Internetti ja sotsiaalmeediat kasutatakse ka ekspluateeriva materjali levitamiseks. **Seetõttu on oluline võtta õigusraamistikus inimkaubanduse internetimõõtme ning kuriteo interneti- ja internetivälise mõõtme vahelise seose suhtes erimeetmeid selle kõigis etappides alates tõkestamisest kuni süüdistuse esitamiseni. Internetis toimuva inimkaubanduse vastu võitlemiseks tuleb täielikult ära kasutada olemasolevaid vahendeid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2022/2065⁵.***
- (6) *Selleks et võtta tulemuslikumaid kriminaalõiguslikke meetmeid juriidiliste isikute kasuks toime pandud inimkaubandusega seotud süütegudele reageerimisel ja takistada nende süütegude toimepanemist, on vaja proportsionaalse kohustusliku lähenemisviisi kaudu tugevdada juriidiliste isikute suhtes kohaldatavaid sanktsioone. Seetõttu asendatakse direktiivis 2011/36/EL sätestatud vabatahtlikud sanktsioonid kohustuslike sanktsioonidega, mida kohaldatakse juhul, kui juriidiline isik võetakse vastutusele vastavalt artikli 5 lõigetele 1 ja 2.*

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus) (ELT L 277, 27.10.2022, lk 1).

- (7) Inimkaubandusevastases võitluses tuleb täielikult kasutada olemasolevaid vahendeid kriminaaltulu ja kuriteovahendite arestimiseks ja konfiskeerimiseks, näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi EL/XX/YY [kavandatud direktiiv vara tagasivõitmise ja konfiskeerimise kohta]⁶. ■ Direktiivis 2011/36/EL osutatud süttegedeks kasutatud **kuriteovahendeid, mis on arestitud või konfiskeeritud**, ja kõnealustest süttegedest saadud tulu, **mis on arestitud või konfiskeeritud, tuleks kasutada eelkõige** ohvrite toetamiseks ja kaitseks, sealhulgas **otsese hüvitise** maksmiseks ohvritele ■ . **Kui arestitud ja konfiskeeritud kuriteovahendeid ja tulu ei ole võimalik kasutada ohvrite abistamiseks, toetamiseks ja kaitsmiseks otsese hüvitise kaudu, tuleks neid vahendeid ja seda tulu kasutada sotsiaalsetel eesmärkidel, eelkõige anda need inimkaubanduse ohvrite abistamise ja toetamisega tegelevatele organisatsioonidele. Arestitud ja konfiskeeritud vara ei tohiks olla ainus rahastamisallikas ohvritele hüvitise, toetuse või abi andmiseks. Selleks peaksid liikmesriigid looma inimkaubanduse ohvrite jaoks riikliku fondi või sarnase vahendi ning eraldama inimkaubanduse juhtumite uurimiseks ja nende eest kohtu alla andmiseks veel rohkem vahendeid.**
- (7a) **Selleks et suurendada kõigi inimkaubanduse vastu võitlemisega tegelevate asutuste koordineerimist ja tugevdada riigisiseseid poliitikameetmeid, on vaja ametisse määrata riiklikud inimkaubandusevastase võitluse koordinaatorid. Liikmesriigid peaksid tagama, et riiklikele inimkaubandusevastase võitluse koordinaatoritele eraldatakse nende ülesannete tulemusliku ja nõuetekohase täitmise võimaldamiseks piisavalt vahendeid.**
- (7b) **Võttes arvesse Stockholmi programmi ja et töötada inimkaubandusevastaseks võitluseks välja liidu ühtne strateegia, mille eesmärk on liidu ja liikmesriikide suurem pühendumine inimkaubanduse tõkestamisele ja sellevastasele võitlusele ning suuremate pingutuste tegemine selle nimel, peaksid liikmesriigid hõlbustama ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori tööd liidu inimkaubandusevastase tegevuse koordineerimisel ning teadmiste arendamisel ja järelduste väljatöötamisel inimkaubanduse eri aspektide kohta, sealhulgas soolise mõõtmise ning laste erilise kaitsetuse uurimisel, koordineerimise ja ühtsuse parandamisel, liidu institutsioonide ja asjaomaste asutuste ning liikmesriikide ja rahvusvaheliste osalejate tegevuse dubleerimise vältimisel, olemasolevate või uute liidu inimkaubandusevastast võitlust käsitlevate poliitikameetmete ja strateegiate väljatöötamisele kaasaaitamisel või liidu institutsioonidele teabe esitamisel.**
- (8) Selleks et suurendada liikmesriikide suutlikkust **inimkaubanduse tõkestamisel ning nende suutlikkust** ohvrid varakult **avastada ja** tuvastada ning nad asjakohaste kaitse-, abi- ja tugiteenuste juurde suunata, on vaja kehtestada liikmesriikides õigus- ja haldusnormidega **riigisiseseid** suunamismehhanismid. Ametlike **riigisiseste** suunamismehhanismide loomine **ohvrite edasisuunamiseks** ja riiklike kontaktpunktide määramine **inimkaubanduse eri vormide jaoks on olulised meetmed piiriülese koostöö tõhustamiseks ning ohvrite varajase avastamise, tuvastamise, abistamise ja toetamise tagamiseks pädevate asutuste ja asjaomaste tugiorganisatsioonide vahelise koordineerimise kaudu. Mehhanismid peaksid pakkuma lapsohvrite, eelkõige**

⁶ COM(2022) 245.

tütarlastega tegelemisel tuge viisil, mis on nende erivajaduste jaoks iseäranis sobilikud, nagu on sätestatud käesolevas direktiivis.

- (8a) *Et suurendada liikmesriikide suutlikkust ohvrite avastamisel, tuvastamisel ja edasisuunamisel, peaksid liikmesriigid töötama välja ka riiklikud inimkaubanduse vastu võitlemise tegevuskavad. Nad peaksid need kavad korrapäraste ajavahemike järel läbi vaatama ja neid ajakohastama. Riiklikud tegevuskavad peaksid sisaldama põhjalikke meetmeid, sealhulgas ennetus-, seire-, andmekogumis-, koordineerimis-, hoolsuskohustuse meetmeid, et hoida ära uuesti inimkaubanduse ohvriks langemist. Liikmesriigid peaksid nende kavade väljatöötamisel ja ajakohastamisel konsulteerima kodanikuühiskonna organisatsioonidega.*
- (8b) *Inimkaubanduse ohvrite abistamine, toetamine ja kaitsmine ei tohiks sõltuda sellest, kas nad teevad koostööd nende kui inimkaubanduse ohvrite olukorraga seotud süütegude kriminaaluurimise ajal, nende süütegude eest süüdistuse esitamisel või nende kohtulik arutamisel, ega selliste menetluste edukusest. Inimkaubanduse ohvreid ei tohiks kinni pidada, neile süüdistust esitada ega neid kohtu alla anda selle eest, et nad on liikmesriiki sisenenud või seal viibinud ebaseaduslikult, ega ebaseaduslikus tegevuses osalemise eest ning neid ei tohiks jätta ilma abist, toetusest ja kaitses, kui nad otsustavad mitte teha koostööd uurimisasutuste või süüdistuse ettevalmistamise eest vastutavate asutustega.*
- (9) Selleks et *töötada välja ühtsed poliitikameetmed nõudluse piiramiseks ning* veelgi tugevdada ja ühtlustada kriminaalõiguslikke *pingutusi* nõudluse ja *pakkumise* vähendamiseks kõigis liikmesriikides, on oluline kriminaliseerida *selliste ärakasutamise*ga seotud teenuste ja *toimingute* kasutamine, mida *osutab või teeb* inimkaubandusega seotud süüteo ohver. Selle kriminaliseerimine on osa *nõudluse vähendamise* terviklikust lähenemisviisist, mille eesmärk on piirata suurt *pakkumist* ja nõudlust, mis soodustab kõiki ärakasutamise vorme, ja *kaotada praegune karistamatuse olukord. Süüteona ei tohiks käsitada seda, kui klient ostab orjastavates töötingimustes valmistatud tooteid, kuna ta ei ole teenuse kasutaja. Käesoleva direktiiviga kehtestatakse selle suhtes miinimumnormidega õigusraamistik ning liikmesriikidel on õigus võtta vastu rangemaid kriminaalõiguslikke norme või jätkata rangemate normide kohaldamist.*
- (9a) *Pingutused kriminaliseerida inimkaubanduse ohvrite teenuste teadlik kasutamine ei ole toonud kaasa nõudluse vähenemist ning riikides, kus see nõudlus on õiguslikult reguleeritud, on see osutunud tulemuslikuks. Selleks et vältida süüdistuste esitamiseks kõrge künnise loomist ja et direktiivi eesmärk vähendada nõudlust ei jääks täitmata, ei tohiks kriminaalvastutus piirduda seksuaalteenuste kasutamisega, mida tehakse teades, et isik on inimkaubanduse ohver.*
- (9b) *Selleks et saavutada eesmärk vähendada inimkaubandust soodustavat nõudlust, tuleb kriminaalõiguslikke pingutusi kombineerida muude meetmetega. Sellised meetmed peaksid hõlmama ohvrikeskseid teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, koolitusi, sealhulgas spetsiaalselt meestele mõeldud koolitusi, haridustegevust, millega edendatakse võrdõiguslikkust ning võideldakse seksistlike stereotüüpide, rassismi ja soolise vägivalla vastu, samuti teadusuuringuid, et*

analüüsida kaitsetuse olukorra ja inimkaubanduse ohuga kokkupuutumise vahelisi seoseid.

- (9c) *Mis tahes puudega inimestel, eriti puudega tütarlastel, on suurem oht langeda inimkaubanduse ohvriks. Kuriteo toimepanijad saavad nad oma tegevuse sihtmärgiks võtta eelkõige nende suurema kaitsetuse ning takistuste tõttu õiguskaitsele juurdepääsul. Kuna liikmesriigid on ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni osalised, peaksid nad toetusmeetmete pakkumisel inimkaubanduse ohvritele, kellel on puue, võtma arvesse nende erivajadusi ja tagama, et ametnikud saavad asjakohast koolitust, et nad saaksid ohvreid abistada nende puudest lähtuvalt. Liikmesriigid peaksid samuti võtma vajalikud meetmed, et inimkaubanduse ohvrid, kellel on puue, saaksid tegelikult osaleda kohtumenetlustes.*
- (9d) *Võttes arvesse ÜRO 28. septembri 1954. aasta kodakondsuseta isikute seisundi konventsiooni ja 30. augusti 1961. aasta ÜRO kodakondsusetuse vähendamise konventsiooni (edaspidi „ÜRO konventsioonid kodakondsusetuse kohta“), peaksid liikmesriigid võtma arvesse inimkaubanduse ohvriks langenud kodakondsuseta isikute erivajadusi ning võtma vajalikke meetmeid, et vältida inimkaubanduse ohvrite muutumist kodakondsuseta isikuks. Liikmesriigid peaksid samuti võtma vajalikke meetmeid inimkaubanduse ohvri isiku tuvastamiseks ning nende kodakondsuse ja kodakondsuse staatuse kindlakstegemiseks ja selle kohta kinnituse saamiseks.*
- (10) Selleks et teada saada inimkaubanduse täielik ulatus liidus, on tingimata vaja koguda täpseid, *usaldusväärseid, ühtseid ja anonüümitud* andmeid, *mis on eristatud vähemalt bioloogilise ja sotsiaalse soo, rassilise ja etnilise päritolu, vanuse, sotsiaal-majandusliku seisundi ja kodakondsuse, sealhulgas selle puudumise alusel, ning mis on liikmesriigiti võrreldavad, kui see on riigisisese õiguse kohaselt võimalik*, ning kogutud andmed ja statistika tuleb aegsasti avaldada. Nõue, et liikmesriigid koguksid *koostöös asjaomaste liidu asutustega* ja esitaksid komisjonile igal aastal ühtlustatud viisil statistilisi andmeid inimkaubanduse kohta, on eeldatavasti asjakohane samm, et aidata kõnealusest nähtusest paremini aru saada ning tagada andmepõhiste poliitikameetmete ja strateegiate vastuvõtmine. Kuna on oluline, et ajakohased statistilised andmed oleksid võimalikult kiiresti kättesaadavad, on asjakohane määrata kuupäevaks, millal hakatakse kohaldama andmete kogumist käsitlevat artiklit, kõige varasem võimalik kuupäev, mis on käesoleva direktiivi jõustumise kuupäev.
- (10a) *Kõik liikmesriigid peaksid järgima tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet, mille kohaselt on riikidel keelatud isikuid oma jurisdiktsioonist või tegeliku kontrolli alt tagasi või välja saata, kui on piisavalt alust arvata, et isikule võidakse tagasisaatmisel tekitada korvamatut kahju, sealhulgas tagakiusamise, piinamise, väärkohtlemise või inimõiguste muu tõsise rikkumise kaudu. Tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtte järgimine on Euroopa Liidu toimimise lepingu ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta kohaselt kõigile liikmesriikidele kohustuslik.*

- (10b) *Liikmesriigid peaksid võtma varjupaigamenetlustes arvesse rahvusvahelist kaitset vajavatele inimkaubanduse ohvritele omast kaitsetut olukorda, sealhulgas spetsiaalsete menetlustagatiste kaudu [ja piirimenetluse võimalikku kohaldamata jätmist nende suhtes pärast riikide ametiasutuste tehtud individuaalset hindamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) XX/YY (kavandatud määrus, millega luuakse rahvusvahelise kaitse ühine menetlus liidus ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2013/32/EL)], ning vastuvõtu erivajadusi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) XX/YY [kavandatud direktiiv, millega sätestatakse rahvusvahelise kaitse taotlejate vastuvõtu nõuded].*
- (10c) *Liikmesriigid peaksid pöörama erilist tähelepanu sellele, et vältida inimkaubanduse ohvrite langemist uuesti inimkaubanduse ohvriks, kui nad viiakse üle teise riiki vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) XX/YY [kavandatud määrus, mis käsitleb varjupaiga- ja rändehaldust ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 2003/109/EÜ], eelkõige sellega, et neid ei viida üle riiki, kus neid esmasel saabumisel ära kasutati või kus asuvad õigusrikkujad, kuna seeläbi on neil suurem oht langeda uuesti inimkaubanduse ohvriks ja saada uus trauma, ilma et sealjuures kahjustataks õigust pereelule.*
- (10d) *Oluline on vältida olukorda, kus ohvrid peavad valima varjupaigamenetluse ja nõukogu direktiivi 2004/81/EÜ⁷ kohase elamisloa taotlemise vahel. Liikmesriigid peaksid tagama menetluste vastastikuse täiendavuse.*
- (10e) *Inimkaubandusele on muu hulgas omased inimrööv, vangistamine, vägistamine, seksuaalne orjastamine, sunniviisiline töö, elundite eemaldamine, peksmine, näljutamine ja arstiabist ilmajätmine. Need kujutavad endast tõsist inimõiguste rikkumist, mis võib olla käsitatav tagakiusamisena. Lisaks võivad inimkaubanduse ohvreid ohustada tagakiusamine või muud tõsised inimõiguste rikkumised, kui nad naasevad oma kodumaale. Need inimesed vajavad rahvusvahelist kaitset, nagu on ette nähtud pagulasseisundi konventsioonis, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) XX/YY [kavandatud direktiiv, mis käsitleb nõudeid, millele kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad vastama, et kvalifitseeruda rahvusvahelise kaitse saajaks, ning nõudeid pagulaste või täiendava kaitse saamise kriteeriumidele vastavate isikute ühetaolisele seisundile ja antava kaitse sisule] ja rahvusvahelises inimõigustealases õiguses, või muus vormis kaitset kooskõlas riigisisese õigusega.*
- (10f) *Turvaliste ja seaduslike rändevõimaluste puudumine, humanitaarkriisid, üldine nõudlus odavate ja ekspluateerivate tööjõu, teenuste ja tegevuse järele ning õiguskaitse puudumine seavad inimesed suurde ärakasutamise ja kuritarvitamise ohtu ning suurendavad rändajate, pagulaste ja varjupaigataotlejate kokkupuudet inimkaubitsejatega.*
- (10g) *Inimkaubandusevastast võitlust käsitlevate riigisiseste meetmete rakendamisel, eelkõige tuvastamise protsessis, peaksid liikmesriigid pidama ohvrite põhiõiguste*

⁷ Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/81/EÜ elamisloa väljaandmise kohta pädevate asutustega koostööd tegevatele kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid või kelle ebaseaduslikule sisserändele on kaasa aidatud (ELT L 261, 6.8.2004, lk 19).

kaitset põhinevat lähenemisviisi süüdistuse esitamisest igal juhul tähtsamaks.

- (10h) *Kui ohvritele pakutakse kaitset ja abi, on vähem tõenäoline, et nad langevad uuesti ohvriks, sealhulgas inimkaubanduse ohvriks, ning nad on ilmselt avatumad vabatahtlikult kriminaalmenetluses osalema ja inimkaubitsejate vastu tunnistusi andma, kui on tugiteenistuste ja ametiasutustega loodud usalduslik suhe.*
- (10i) *Humanitaarkriiside korral peaksid liikmesriigid integreerima hädaolukorra lahendamise kavadesse inimkaubandusevastased meetmed. Neid meetmeid tuleks võtta alates kriisi puhkemisest ja need peaksid hõlmama lastekaitsemeetmeid.*
- (10j) *Liikmesriigid peaksid tagama, et lapsohvritele pakutakse tasuta psühholoogilist, psühhosotsiaalset, emotsionaalset ja haridusalast tuge vastavalt nende vanusele ja küpsusele. Tuge tuleks pakkuda ka inimkaubanduse tunnistajaks olnud lastele ja inimkaubanduse tõttu vanemliku hoolitsuseta jäänud lastele.*
- (10k) *Liikmesriigid peaksid tagama, et inimkaubanduse ohvriks langenud saatjata lastele määratakse eestkostja, kes neid esindab ja abistab ning tegutseb nende nimel, et kaitsta nende huve ja üldist heaolu. Kui lapsele tuleks vastavalt käesolevale direktiivile määrata eestkostja ja/või esindaja, siis võib neid ülesandeid täita üks ja seesama füüsiline või juriidiline isik, institutsioon või asutus.*
- (11) Kuna käesoleva direktiivi eesmärke, nimelt tõkestada inimkaubandust ja võidelda selle vastu ning kaitsta selle kuriteo ohvrid, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, **küll aga saab neid meetme** ulatuse ja toime tõttu **paremini** saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (12) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige inimväärikuse austamist ja kaitset, orjuse, sunniviisilise töö ja inimkaubanduse keelustamist, õigust **kehalisele ja vaimsele** puutumatusse, piinamise ja ebainimliku või alandava kohtlemise või karistamise keeldu, õigust vabadusele ja turvalisusele, õigust isikuandmete kaitsele, väljendus- ja teabevabadust, kutsevabadust ja **õigust** teha tööd, naiste ja meeste võrdõiguslikkust, lapse õigusi, puuetega inimeste õigusi, keeldu kasutada laste tööjõudu, õigust tõhusale õiguskaitsele ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning kuritegude ja karistuste seaduslikkuse ja proportsionaalsuse põhimõtet. Eelkõige on käesoleva direktiivi eesmärk tagada nimetatud õiguste ja põhimõtete täielik austamine ning nendest tuleb direktiivi rakendamisel lähtuda.
- (13) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklite 1 ja 2 ning artikli 4a lõike 1 kohaselt, ja ilma et see piiraks kõnealusel protokoll nr 4 kohaldamist, ei osale Iirimaa käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. [Või] Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 21 (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artikli 3 ja artikli 4a lõike 1 kohaselt on Iirimaa [oma ... aasta

kirjaga] teatanud oma soovist osaleda käesoleva direktiivi vastuvõtmisel ja kohaldamisel.

- (14) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll nr 22 (Taani seisukoha kohta) artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva direktiivi vastuvõtmisel mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (15) Kooskõlas liikmesriikide ja komisjoni 28. septembri 2011. aasta ühise poliitilise deklaratsiooniga selgitavate dokumentide kohta⁸ kohustuvad liikmesriigid põhjendatud juhtudel lisama ülevõtmismeetmeid käsitlevale teatele ühe või mitu dokumenti, milles selgitatakse seost direktiivi osade ja ülevõtvate liikmesriigi õigusaktide vastavate osade vahel. Käesoleva direktiivi puhul leiab seadusandja, et nimetatud dokumentide esitamine on põhjendatud.
- (15a) *Inimkaubanduse ohvrite kaitsmisel tuleb täielikult ära kasutada kehtivaid ohvrite õigusi käsitlevaid vahendeid, nagu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2012/29/EL⁹.***
- (16) Seepärast tuleks direktiivi 2011/36/EL vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2011/36/EL muutmine

Direktiivi 2011/36/EL muudetakse järgmiselt.

- 1) ***Artikli 2 lõige 3 asendatakse järgmisega:***

„3. Ärakasutamine hõlmab vähemalt isiku kupeldamist ja muid seksuaalse ärakasutamise vorme, sunniviisilist tööd ja pealesunnitud teenuseid, sealhulgas kerjamine, orjapidamine ja orjapidamisega samalaadsed tingimused, sundust, ärakasutamist kuritegelikuks tegevuseks, elundite eemaldamist, sundabieliu, ebaseaduslikku lapsendamist, asendusemaduse ärakasutamist reproduktiiveesmärgil, asenduskodudes ja kinnistes asutustes olevate laste ärakasutamist ning laste värbamist kuritegude toimepanekuks ja kuritegelikus tegevuses osalemiseks.“

- 2) Lisatakse artikkel 2a järgmises sõnastuses:

„Artikkel 2a

Inimkaubandusega seotud süüteod, mis pannakse toime või mille toimepanemisele aidatakse kaasa info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendusel

⁸ ELT C 369, 17.12.2011, lk 14.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta direktiiv 2012/29/EL, millega kehtestatakse kuriteoohvrite õiguste ning neile pakutava toe ja kaitse miinimumnõuded ning asendatakse nõukogu raamotsus 2001/220/JSK (ELT L 315, 14.11.2012, lk 57).

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 2 lõikes 1 osutatud tahtlikud teod ja vahendid ning artikli 2 lõikes 3 sätestatud ärakasutamine hõlmavad info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendusel toimepandud tegusid.“

2a) Artiklit 4 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artiklis 2 osutatud süütegude eest määratakse karistus, mille maksimummäär on vähemalt kümneaastane vangistus, kui kõnealune süütegu

a) pandi toime eriti kaitsetu ohvri vastu, mis käesoleva direktiivi kontekstis hõlmab vähemalt järgmisi aluseid: elanikustaatus, rasedus, sõltuvus või füüsiline, vaimne, intellekti- või meelepüüe või trauma, elamine sellistes asutustes nagu hooldekodu, asenduskodu, vastuvõtukeskus, kinnipidamisasutus või varjupaigataotlejate majutuskeskus, samuti kodakondsuseta ohvrid ja lapsohvrid;

b) pandi toime kuritegeliku ühenduse raames nõukogu 24. oktoobri 2008. aasta raamotsuse 2008/841/JSK¹⁰ (organiseeritud kuritegevuse vastase võitluse kohta) tähenduses;

c) pandi toime nii, et sellega seati tahtlikult või raske ettevaatamatuse tõttu ohtu ohvri elu või põhjustati tema surm;

d) pandi toime rasket vägivalda kasutades või sellega põhjustati ohvrile tõsist füüsilist või psühholoogilist kahju;

da) pandi toime info- või kommunikatsioonitehnoloogia abil inimkaubanduse ohvrit kujutava selgelt seksuaalse sisu loomise kaudu, sealhulgas jagades sellist sisu või ähvardades seda jagada või saades sellest majanduslikku kasu, mis asetab ohvri ärakasutamise või kaitsetusse olukorda või hoiab teda selles ja mis põhjustab märkimisväärset psühholoogilist kahju;

db) pandi toime seeläbi, et ohver pandi võtma või tarvitama narkootikume, alkoholi või muid joovastavaid aineid või olema nende mõju all; või

dc) pandi toime isiku poolt, kes on varem sarnastes süütegudes süüdi mõistetud.“;

b) lisatakse järgmine lõige:

„5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et lisaks lõigetes 1 ja 2 osutatud karistustele karistatakse artikli 2 lõikes 1 osutatud tegude ja vahendite ning artikli 2 lõikes 3 sätestatud ärakasutamise eest trahviga, mis on proportsionaalne inimkaubanduse ohvrile tekitatud kahju raskusastme ja kestusega ning süüteo toimepanemisest saadud rahalise kasuga.“

2b) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

¹⁰ ELT L 300, 11.11.2008, lk 42.

a) lõike 1 sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilist isikut saab vastutusele võtta artiklites 2 ja 3 ning artikli 18a lõikes 1 osutatud süütegude eest, mille on tema kasuks toime pannud eraisikuna või juriidilise isiku organi liikmena tegutsenud isik, kes on juriidilise isiku juures juhtival kohal, ühel järgmistest alustest:“;

b) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad ka, et juriidilist isikut saab vastutusele võtta juhul, kui lõikes 1 osutatud isiku poolse järelevalve või kontrolli puudumise tõttu on kõnealuse juriidilise isiku alluvuses oleval isikul osutunud võimalikuks juriidilise isiku kasuks toime panna mõni artiklites 2 ja 3 ning artikli 18a lõikes 1 osutatud süütegu.“

3) Artiklid 6 ja 7 asendatakse järgmistega:

„Artikkel 6

Juriidilise isiku suhtes kohaldatavad sanktsioonid

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et artikli 5 lõigete 1 või 2 kohaselt vastutusele võetud juriidilise isiku suhtes kohaldatakse kriminaalõiguslikke või muid trahve ning vajaduse korral järgmisi sanktsioone:

- a) riiklike hüvitiste, abi või toetuste saamise õigusest ilmajätmine;
- b) süüteo toimepanekuks kasutatud üksuste ajutine või lõplik sulgemine;

ba) riigihankelepingutes osalemisest kõrvalejätmine;

bb) kuni 12 kuud enne inimkaubandusega seotud süütegude toimepanemist saadud riikliku hüvitise, abi või toetuse osaline või täiel määral sissenõudmine;

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et juriidilise isiku suhtes, kes on artikli 5 lõigete 1 või 2 kohaselt vastutusele võetud süüteo eest, mis on toime pandud artikli 4 lõikes 2 nimetatud raskendavatel asjaoludel, kohaldatakse järgmisi sanktsioone:

- a) ajutine või alaline ettevõtluskeeld;
- b) kohtuliku järelevalve alla võtmine;
- c) sundlõpetamine.

3. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud sanktsioonid on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Artikkel 7

Tulu ja kuriteovahendite arestimine ja konfiskeerimine

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et liikmesriigi pädevatel asutustel on

õigus tulu, mis on saadud käesolevas direktiivis osutatud süütegude toimepanemisest või nende toimepanemisele kaasaaitamisest, ja kuriteovahendeid, mida on nende süütegude toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks kasutatud või mis on selleks mõeldud, kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga EL/XX/YY [kavandatav direktiiv vara tagasivõitmise ja konfiskeerimise kohta]¹¹ jälitada, arestida, hallata ja konfiskeerida.

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et käesolevas direktiivis osutatud süütegude toimepanemisest ja nende toimepanemisele kaasaaitamisest saadud tulu, mis on arestitud või konfiskeeritud, ning selliste süütegude toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks kasutatud kuriteovahendeid, mis on arestitud või konfiskeeritud, kasutatakse esmajärjekorras ohvrite toetamiseks, abistamiseks ja kaitsmiseks, sealhulgas ohvritele otsese hüvitise maksmise kaudu, ning peale selle inimkaubandusjuhtumite uurimiseks ja nende eest süüdistuse esitamiseks.

3a) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„Ohvrile süüdistuse mitteesitamise ja karistuse määramata jätmise põhimõte

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, sealhulgas kehtestavad kriminaalõiguslikud ja menetlusnormid, tagamaks et inimkaubanduse ohvrit ei võeta vastutusele selle eest, et ta on liikmesriiki sisenenud või seal viibinud ebaseaduslikult või osalenud õigusvastases tegevuses, milleks ta on olnud sunnitud otseselt seetõttu, et tema suhtes pandi toime mõni artiklis 2 osutatud tegu. Juhuks kui pädevad asutused ei pea süüdistuse esitamise ja karistuse määramise keelust kinni, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et kõik ohvri suhtes algatatud menetlused lõpetada, ohvri õiguste piiramine, sealhulgas vabaduse võtmine lõpetada, sellega seotud karistused tühistada ning ohvri andmed politsei- ja karistusregistrist kustutada.

2. Ilma et see piiraks direktiivi 2004/81/EÜ ja selle direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud riigisiseste õigusnormide kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et ohvrile süüdistuse mitteesitamise ja karistuse määramata jätmise põhimõttest kinni pidamise tingimuseks ei seata seda, et ohver teeks kriminaaluurimises, süüdistuse esitamisel või kohtumenetluses koostööd.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et enne kui tehakse otsus, mis puudutab ohvrile süüdistuse esitamata ja karistuse määramata jätmist, hindavad juhtumit koolitatud ja kvalifitseeritud ametnikud.

4. Liikmesriigid suurendavad ohvritega tõenäoliselt kokku puutuvate kutsetöötajate, sh õiguskaitseametnike, kohtutöötajate, seaduslike esindajate, piirihaldusasutuste töötajate ja tööinspektorite teadlikkust käesoleva artikli kohaselt vastu võetud riigisiseste normide rakendamisest ja nende kutsetöötajate suutlikkust nimetatud norme rakendada.

5. Liikmesriigid keelavad lapselt vabaduse võtmise, talle süüdistuse esitamise ja karistuse määramise selle eest, et laps on osalenud ebaseaduslikus tegevuses, kui laps oli selleks sunnitud otseselt seetõttu, et tema suhtes pandi toime mõni artiklis 2 osutatud tegu.

¹¹ COM (2022) 245.

3b) Artikli 9 lõiked 3 ja 4 asendatakse järgmisega:

„3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikud, üksused ja asutused, kelle ülesanne on artiklites 2 ja 3 osutatud süütegusid uurida või nende eest süüdistus esitada, oleksid saanud vajaliku väljaõppe, ning et liikmesriikide politseiasutustes ja prokuratuurides loodaks eriüksused.

4. Liikmesriigid tagavad, et inimkaubanduse ohvritega tõenäoliselt kokku puutuvad kutsetöötajad, näiteks õiguskaitseametnikud, tervishoiutöötajad, sotsiaalteenuste, üld- ja spetsiifiliste tugiteenuste osutajad ning kohtutöötajad, saavad tõendus põhise koolituse ja spetsiaalse teabe, mis on sellisel tasemel, mida neil on ohvritega kokkupuutumist arvestades vaja, et neil oleks võimalik inimkaubandusjuhtumeid avastada, ära hoida ja nendega tegeleda ning vältida seda, et ohvritest saavad uuesti ohvrid. Koolituse väljatöötamisel konsulteeritakse naistele mõeldud tugiteenuste ja inimkaubanduse ohvritele mõeldud tugiteenuste osutajatega ning koolitus peab põhinema inimõigustel, olema ohvrikeskne ning keskendumata soole, puuetele, keelele ja traumadele ning selle puhul tuleb võtta arvesse lapse huve.

5. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikutel, üksustel ja asutustel, kelle ülesanne on artiklites 2, 2a ja 3 osutatud süütegusid uurida või nende eest süüdistus esitada, on võimalik kasutada organiseeritud kuritegevuse või muude raskete kuritegude uurimisel rakendatavaid tõhusaid vahendeid. Liikmesriigid tagavad, et artiklites 2, 2a ja 3 osutatud süütegude avastamiseks, ennetamiseks, uurimiseks ja nende eest süüdistuse esitamiseks võetavad meetmed on toimepandud süüteoga proportsionaalsed.“

4) **Artikkel 11** asendatakse järgmisega:

„Artikkel 11

Inimkaubanduse ohvrite abistamine, toetamine ja kaitsmine

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et ohvrite abistamisel, toetamisel ja kaitsmisel arvestatakse sugu, puudeid ja lapse huve ning rakendatakse eri aspekte hõlmavat tegutsemisviisi. Liikmesriigid tagavad, et ohvreid abistatakse, toetatakse ja kaitstakse nii enne kriminaalmenetlust ja selle ajal kui ka vajaliku aja jooksul pärast selle lõppu. Liikmesriigid tagavad, et ohvrile antakse abi tasuta ja keeles, millest ta saab aru. 1a. Liikmesriigid teevad kindlaks, kas inimkaubanduse ohver on kodakondsuseta või kodakondsuseta jäämise ohus, ning võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et sellist ohvrit abistatakse ja toetatakse tema erikaitsevajadust arvestades.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et isikut hakatakse ohvrina käsitama ja kohtlema kohe, kui pädevatel asutustel on alust arvata, et isiku suhtes võib olla toime pandud mõni artiklis 2 või 3 osutatud süütegudest. 3. Ilma et see piiraks direktiivi 2004/81/EÜ ja selle direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud riigisiseste õigusnormide kohaldamist, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed tagamaks, et ohvri abistamise, toetamise ega kaitsmise tingimuseks ei seata seda, et ta oleks valmis kriminaaluurimises, süüdistuse esitamisel või kohtumenetluses koostööd tegema.

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et luua õigus- ja haldusnormidega riigisisessed suunamismehhanismid, mille eesmärk on ohvrid varakult avastada ja tuvastada ning

avastatud ja tuvastatud ohvreid koostöös asjaomaste tugiorganisatsioonidega abistada ja toetada, ning määrata ohvrite edasisuunamiseks riigisisene kontaktpunkt. Ohvrite varajase avastamise ja tuvastamise protsessis võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, millega tagatakse asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude sidusrühmade kaasamine.

Liikmesriikide loodavatel suunamismehhanismidel on pädevus vähemalt järgmistes valdkondades:

a) ohvrite avastamiseks miinimumstandardite kehtestamine, menetluste kohandamine käesoleva direktiiviga hõlmatud ärakasutamise eri vormidele ning tundlike olude jaoks erandolukorra lahendamise plaanide koostamine;

b) ohvrite tuvastamiseks asjaomaste programmide edendamine, koordineerimine ja asjakohasel juhul rahastamine ning riskihindamisvahendite väljatöötamine, sealhulgas humanitaarkriiside korral;

c) ohvrite kaitsmiseks selliste mehhanismide loomine, millega ohvrite abistamist ühtlustatakse, ning miinimumstandardite kehtestamine vastuvõtukeskuste ja programmide jaoks, mille alusel suunatakse ohver teatavasse varjupaika või antakse talle psühhosotsiaalsed tuge.

5. Lõigetes 1, 1a ja 2 osutatud abi ja toetust antakse ohvri nõusolekul ja teadmisel ning sellega kindlustatakse muu hulgas pikaajaline abi ja vähemalt ohvri toimetulekut tagav elatustase, sealhulgas nõuetekohane ja turvaline majutus ning rahaline abi, vahendid ohvri majanduslikuks ja sotsiaalseks taastumiseks, andes ohvrile võimaluse saada haridust ja koolitust, pääseda tööturule, saada vajalikku arstiabi, sealhulgas psühholoogilist abi, nõu ja teavet ning asjakohasel juhul kasutada kirjaliku ja suulise tõlke teenust.

5a. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et avastatud ja tuvastatud inimkaubanduse ohvritele, sealhulgas naistele ning saatjata ja vanematest eraldatud alaealistele, on ette nähtud spetsiaalsed rajatised ning varjupaikades on olemas turvalised kohad. Liikmesriigid tagavad, et vastuvõtukohtades on olemas sooküsimustes koolitatud personal ning ohvritega tegelevatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele antakse piisavalt palju tuge ja raha.

6. Lõikes 5 osutatud teave hõlmab asjakohasel juhul teavet direktiivi 2004/81/EÜ kohase järelemõtlemis- ja taastumisaja kohta ning teavet võimaluse kohta anda kooskõlas nõukogu direktiivi 2004/83/EÜ¹² ja nõukogu direktiivi 2005/85/EÜ¹³ või muude rahvusvaheliste õigusaktide või muude sarnaste riigisiseste normidega rahvusvaheline kaitse.

7. Ohvri abistamisel, toetamisel ja kaitsmisel kohandatakse meetmeid vastavalt sellele, millises vormis inimkaubanduse või ärakasutamise ohvriks isik on langenud, ja ohvri vajadustele. Liikmesriigid hoolitsevad erivajadustega ohvri eest, eelkõige kui erivajadus tuleneb isiku rasedusest, tervislikust seisundist või puudest või kui isik on kannatanud

¹² Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/83/EÜ miinimumnõuete kohta, mida kolmandate riikide kodanikud ja kodakondsuseta isikud peavad täitma, et saada pagulase või muul põhjusel rahvusvahelist kaitset vajava isiku staatus, ja antava kaitse sisu kohta (ELT L 304, 30.9.2004, lk 12).

¹³ Nõukogu 1. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/85/EÜ liikmesriikides pagulasseisundi omistamise ja äravõtmise menetluse miinimumnõuete kohta (ELT L 326, 13.12.2005, lk 13).

jõhkra psühholoogilise, füüsilise või seksuaalse vägivalda all.“

4a) *Lisatakse järgmine artikkel:*

„Artikkel 11a

Rahvusvahelist kaitset vajavad inimkaubanduse ohvrid

1. Liikmesriigid tagavad, et järgitakse tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõtet ning austatakse ohvrite õigust taotleda rahvusvahelist kaitset või samaväärset riigisisest staatust, sealhulgas juhul, kui ohver saab artiklis 11 osutatud abi, toetust ja kaitset, olenemata sellest, kas ta sisenes liikmesriigi territooriumile või viibib seal ebaseaduslikult. Sel otstarbel on artikli 11 lõikes 4 osutatud riigisiseste suunamismehhanismide ülesannete hulgas tihe koostöö varjupaigaasutustega ja selliste reeglite kehtestamine, millega tagatakse abi, toetus ja kaitse inimkaubanduse ohvritele, kes vajavad ka rahvusvahelist kaitset, võttes arvesse ohvri individuaalset olukorda, sealhulgas seda, kas ohvrit on sotsiaalse või bioloogilise soo, rassi või etnilise päritolu, puude, vanuse, seksuaalse sättumuse, sooidentiteedi, sooväljenduse või sootunnuste või nende kombinatsiooni alusel diskrimineeritud.

2. Liikmesriigid eraldavad asjakohased vahendid ja võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et inimkaubanduse ohvrid avastatakse ja tuvastatakse kiiresti ja korrektselt ning et pädevad asutused, asjaomased kodanikuühiskonna organisatsioonid ja muud sidusrühmad, kes ebaseaduslike rändajate tuvastamise, vastuvõtmise ja nende juhtumitega tegelevad, suunaksid ohvrid rahvusvahelist kaitset taotlema. Õigusest taotleda rahvusvahelist kaitset teavitatakse ohvrit talle arusaadavas keeles ja esimesel võimalusel.

3. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et rahvusvahelist kaitset vajava inimkaubanduse ohvri suhtes kohaldatakse artiklis 8 sätestatud ohvrile süüdistuse mitteesitamise ja karistuse määramata jätmise põhimõtet.

4. Liikmesriigid tagavad rahvusvahelise kaitse süsteemide ja inimkaubanduse ohvritele antava kaitse menetluste vastastikuse täiendavuse ja koordineerimise. Selleks tuleb inimkaubandusevastases võitluses osalevate asutuste ja rahvusvahelise kaitse andmise eest vastutavate asutuste vahel kehtestada asjakohased ja mõjusad suunamismehhanismid.

5. Ilma et see piiraks direktiivi 2004/81/EÜ või selle direktiivi ülevõtmiseks vastu võetud riigisiseste õigusnormide kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et inimkaubanduse ohvrite rahvusvahelise kaitse taotluste läbivaatamine ega taotluse põhjendatuse hindamine ei ole seotud sellega, kas ohver on valmis või suuteline tegema ametiasutustega inimkaubanduse kriminaaluurimisel ja selle eest süüdistuse esitamisel koostööd.“

4b) *Artikli 12 lõige 2 asendatakse järgmisega:*

„2. Liikmesriigid tagavad, et inimkaubanduse ohvrile antakse võimalus saada viivitamata õigusnõu ja pakutakse vastavalt ohvri staatusele asjaomases õigussüsteemis juriidilise esindamise võimalust, sealhulgas hüvitise taotlemiseks. Õigusnõu ja esindamisvõimalust pakutakse ohvrile arusaadavas keeles ja tasuta.“

4c) *Artiklisse 13 lisatakse järgmised lõiked:*

„2a. Liikmesriigid tagavad, et teatamismenetlused on lastele ohutud ja konfidentsiaalsed ning lastel on neid võimalik vastavalt oma vanusele ja küpsusele kasutada.

2b. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et inimkaubanduse lapsohvrid, kes annavad mõista, et nad võivad olla tagakiusamise ohus ja vajada rahvusvahelist kaitset, varakult avastada ja tuvastada ning suunata nad kooskõlas artikliga 11a pädevatesse riigisisestesse varjupaigaasutustesse.“

4d) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

a) lõiked 1 ja 2 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et enne kui inimkaubanduse lapsohvri füüsilisel ja psühhosotsiaalsel taastumisel hakatakse lühi- ja pikaajaliseks abistamiseks ja toetamiseks erimeetmeid võtma ja tugiteenuseid osutama, hinnatakse lapsohvri olukorda, võttes igati arvesse lapse seisukohti, vajadusi ja huve, et leida lapse jaoks püsiv lahendus, sealhulgas programmid, mille abil toetada laste emantsipatsiooni ja iseseisva elu alustamist ning vältida sellega lapse langemist uuesti inimkaubanduse ohvriks. Liikmesriigid tagavad, et lapsohvritele ja ohvrite lastele, kellele antakse kooskõlas artikliga 11 abi ja toetust, antakse mõistliku aja jooksul kooskõlas riigisiseste õigusaktidega võimalus saada haridust. Liikmesriigid tagavad lapsohvritele majutuse, millega ei kaasne vabaduse võtmist.

2. Kui vanemliku vastutuse kandjatel ei ole riigisiseste õigusaktide kohaselt võimalik lapse huvide järgimist tagada ja/või last enda ja lapsohvri huvide konflikti tõttu esindada, määravad liikmesriigid inimkaubanduse lapsohvrile alates sellest ajast, mil ametiasutused on ohvri tuvastanud, eestkostja või esindaja. Käesolevat sätet kohaldatakse ka juhul, kui inimkaubanduse lapsohver on riigiasutuse või eraõigusliku asutuse eestkoste all.“;

b) lisatakse järgmised lõiked:

„3a. Liikmesriigid tagavad, et saatjata lastele, kes on inimkaubanduse ohvrid, määratakse eestkostja, kes ohvrit esindab, abistab ja tegutseb ohvri nimel, kui see on kohaldatav, et ohvri huve ja üldist heaolu kaitsta ning et saatjata laps saaks kasutada käesolevast direktiivist tulenevaid õigusi. Liikmesriigid võtavad ka vajalikud meetmed, et teha kindlaks saatjata lapse isik ja kodakondsus ning leida tema perekond, tingimusel et see on lapse huvides.

3b. Lapsohvril on õigus saada spetsiaalseid lastekaitse- ja tugiteenuseid, mis hõlmavad lapsesõbralikke varjupaiku ja rajatisi. Liikmesriigid tagavad, et lapsohvritele, kelle lapsendamise menetlus on pooleli või kes saavad hoolekandeteenuseid, on tagatud piisavad kaitseabinõud.“

4e) Artiklit 15 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et lapsohvrile antakse vastavalt ohvri staatusele asjaomases õigussüsteemis võimalus saada viivitamata tasuta õigusnõu talle arusaadavas keeles ja

tasuta esindamist, sealhulgas hüvitise taotlemiseks.“

b) lõike 3 punkt a asendatakse järgmisega:

„a) peetakse lapsohvriga vestlus viivitamata pärast pädevatele asutustele asjaoludest teatamist;“.

4f) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:

a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et inimkaubanduse lapsohvri abistamiseks ja toetamiseks artikli 14 lõikes 1 osutatud erimeetmete võtmisel arvestatakse saatjata lapsohvri isiklikku ja spetsiaalset olukorda. Õiguskaitseametnikel ja muudel kutsetöötajatel, kes tõenäoliselt puutuvad ohvrite või võimalike ohvritega kokku, peaks saatjata alaealiste abistamiseks ja toetamiseks olema vajalik koolitus.“;

b) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et pädevad asutused määravad saatjata ja oma perekonnast lahutatud lastele kriminaaluurimise ja -menetluse ajaks vastavalt ohvrite staatusele asjaomases õigussüsteemis esindaja. Need isikud saavad eriväljaõppe, et võtta eelkõige arvesse inimkaubanduse lapsohvrite kaitsetust ja vajadusi.“;

c) lisatakse järgmine lõige:

„5a. Liikmesriigid teevad koostööd ja võtavad vajalikud meetmed, et ohvri perekond kindlaks teha ning saatjata lapsohvrid, kes on kadunud, üles leida ja neid kaitsta.“

4g) Artikkel 17 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 17

Ohvrile hüvitise maksmine

-1a. Liikmesriigid tagavad, et inimkaubanduse ohvritel on juhul, kui käesolevast direktiivist tulenevaid kohustusi rikutakse, riigisiseste õigusaktide kohaselt õigus tõhusale ja kiiresti rakendatavale õiguskaitsevahendile.

1. Liikmesriigid tagavad, et kõigil inimkaubanduse ohvritel on juurdepääs tõhusatele hüvitusskeemidele, olenemata sellest, kas kohtumenetlus on algatatud.

1a. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et kriminaal- või tsiviilmenetluses tehtud otsuse tulemusel inimkaubanduse ohvrile määratud hüvitis makstakse ohvrile välja aegsasti pärast seda, kui asjaomane liikmesriik on otsuse vastu võtnud. Asjaomane liikmesriik nõuab isikutelt, kelle tegude tõttu hüvitist tuli maksta, riigi poolt ohvrile makstud summa hüvitamist.

2. Liikmesriigid loovad ohvrite toetamiseks ja neile hüvitise maksmiseks riigisisese fondi või riigisisesele õigusele vastava samasuguse instrumendi, mis koosneb käesolevas direktiivis osutatud süütegude toimepanemisest ja nende toimepanemisele kaasaaitamisest saadud

tulust, mis on arestitud ja konfiskeeritud, ning selliste süütegude toimepanemiseks või nende toimepanemisele kaasaaitamiseks kasutatud kuriteovahenditest, mis on arestitud või konfiskeeritud.“

5) *Artikkel 18 asendatakse järgmisega:*

„Artikkel 18

Tõkestamine

1. Liikmesriigid eraldavad vajalikud vahendid ja võtavad internetimõõtlele eritähelepanu pöörates asjakohased meetmed, nagu haridus-, koolitus- ja kampaaniameetmed, mis on mõeldud võimalikele ja tegelikele kasutajatele ja mille eesmärk on takistada ja vähendada nõudlust, mis soodustab kõiki inimkaubandusega seotud ärakasutamise vorme.

1a. Laste puhul tagavad liikmesriigid, et riigisisised lastekaitseüsteemid, sealhulgas asenduskodud ja kinnised asutused, töötavad inimkaubanduse tõkestamiseks välja spetsiaalsed kavad.

2. Liikmesriigid võtavad muu hulgas interneti kaudu asjakohaseid sootundlikke ja lapsesõbralikke meetmeid, mis põhinevad eri aspekte hõlmaval tegutsemisviisil, näiteks teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniad, teadus- ja haridusprogrammid, sealhulgas digikirjaoskuse ja muude digioskuste edendamine, mis on mõeldud võimalikele ohvritele, eelkõige naistele ja tütarlastele, ning mida rakendatakse asjakohasel juhul koostöös asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide ja muude sidusrühmadega, nagu erasektor ja veebiplatvormid, ning mille eesmärk on suurendada teadlikkust ja vähendada inimeste, eelkõige laste ja puuetega inimeste inimkaubanduse ohvriks langemise ohtu.

2a. Ühtlasi võtavad liikmesriigid täiendavaid asjakohaseid meetmeid, näiteks viivad ellu haridusprogramme ning teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, mille eesmärk on suurendada eelkõige meeste ja poiste teadmisi negatiivsete hoiakute, käitumise ja sooliste stereotüüpide mõju kohta, mis soodustavad naiste ja tütarlaste ärakasutamist ning aitavad sellega inimkaubandusele kaasa. Liikmesriigid tagavad, et teadlikkuse suurendamise kampaaniad on ohvrikesksed ja nende eesmärk on suurendada üldsuse arusaamist inimkaubandust soodustavatest teguritest, pöörates eritähelepanu selle soolisele mõõtlele, rassilisel ja etnilisel päritolul põhinevale diskrimineerimisele ning kaitsetusolukordadele, samuti võidelda kahjulike stereotüüpide vastu ja muuta norme, millega ärakasutamist ja kuritarvitamist õigustatakse.

2b. Liikmesriigid võtavad meetmeid põhjalike kvalitatiivsete uuringute läbiviimiseks, et analüüsida kaitsetuse ja inimkaubanduse ohu vahelist seost, sealhulgas teadusuuringud, et uurida soo ja inimkaubanduse vahelist seost, eelkõige vähem nähtavaid inimkaubanduse vorme, nagu kodune sunnitöö ja elundite eemaldamine, võttes arvesse eri aspekte hõlmavat tegutsemisviisi. Uuringutes analüüsitakse ka algpõhjuseid, levimust, mõju, ohvreid, süütegude toimepanijaid, ilminguid, kanaleid ning tugi- ja kaitseteenuste vajadust.

3. Liikmesriigid eraldavad vajalikud vahendid, et korraldada korrapäraselt kohustuslikku soo-, lapse- ja puuetundlikku koolitust ametnikele, kes puutuvad tõenäoliselt

inimkaubanduse ohvrite või võimalike ohvritega kokku, sealhulgas eesliinil tegutsevatele politseiametnikele, kohtunikele, hoolekandeametnikele, sotsiaaltöötajatele ja haiglatöötajatele, et nad oskaksid inimkaubanduse ohvreid ja võimalikke ohvreid tuvastada ja nendega tegeleda.

4. Liikmesriigid lisavad inimkaubandusevastased meetmed oma hädaolukordade lahendamise kavadesse ning hõlbustavad omavahelist koostööd ja koordineerimist, et inimkaubandust hädaolukorras tõkestada ja vähendada, tehes tihedat koostööd ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatoriga.

5. Liikmesriigid kehtestavad tõhusad, juurdepääsetavad ja sõltumatud kaebuste esitamise mehhanismid. Need aitavad inimkaubanduse ohvreid varakult avastada, tuvastada, abistada ja toetada. Kaebuse võib ohvri nimel esitada usaldusväärne kolmas isik, näiteks valitsusväline organisatsioon, ametiühing või võõrtöötajate organisatsioon, kui ohver on andnud selleks nõusoleku. Kaebuse esitamine ei tohi tekitada olukorda, kus ohvrile hakatakse eelkõige tema sisserändestaatuse tõttu kätte maksta.“

6) Lisatakse artikkel 18a:

„Artikkel 18a

Süüteod seoses selliste teenuste kasutamisega, mille osutamiseks kasutatakse ära inimkaubandusega seotud süüteo ohvrit

1. Et muuta inimkaubanduse tõkestamine ja sellevastane võitlus nõudluse vähendamise abil tulemuslikumaks, võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et kriminaliseerida *selliste* teenuste kasutamine, *mida osutavad isikud, kes on kupeldamise või muus artiklis 2 osutatud vormis seksuaalse ärakasutamise ohvrid.*

1a. Liikmesriigid kaaluvad meetmete võtmist ka isikute suhtes, kes avaldavad soovi, et prostitutsiooniga tegelev isik paneks toime sugulise iseloomuga teo, lubavad sellise teo toime panna või on sellise teo objekt ning maksavad selle eest tasu või mitterahalist hüvitist või lubavad tasu või sellist hüvitist maksta.

1b. Muude artiklis 2 osutatud ärakasutamisuhtude puhul võtavad liikmesriigid vajalikud meetmed, et tunnistada selliste teenuste kasutamine kuriteoks, kui kasutaja teadis või oleks pidanud aru saama, et isik oli sellise ärakasutamise ohver.

2. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et *lõigete 1 ja 2* kohaselt kindlaks tehtud süütegude eest määratakse mõjusad, proportsionaalsed ja hoiatavad karistused ja sanktsioonid.“

6a) *Artikkel 19* asendatakse järgmisega:

„Artikkel 19

Riiklik inimkaubandusevastase võitluse koordinaator

1. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et määrata ametisse riiklik

inimkaubandusevastase võitluse koordinaator ja tagada talle piisavad vahendid, mis on vajalikud tema ülesannete tulemuslikuks täitmiseks. Riiklik inimkaubandusevastase võitluse koordinaator teeb koostööd asjaomaste riigi tasandi, piirkondlike ja kohalike organite ja asutustega, eelkõige õiguskaitseasutuste, riigisiseste suunamismehhanismide ning selles valdkonnas tegutsevate asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega. Riiklik inimkaubandusevastase võitluse koordinaator teeb koostööd ka ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatoriga ja asjaomaste liidu asutustega.

2. Riiklik inimkaubandusevastase võitluse koordinaator toetab valitsust sidusate ja tulemuslike poliitikameetmete, sealhulgas artiklis 19c osutatud riiklike tegevuskavade väljatöötamisel, et ohvreid abistada, toetada ja kaitsta.

3. Lükmesriigid määravad ühtlasi ametisse sõltumatud riiklikud raportöörid või loovad samaväärsed mehhanismid, mille eesmärk on jälgida inimkaubandusevastaste meetmete mõju, esitada pädevale riiklikule asutusele aastaaruandeid ja eriaruandeid küsimustes, mida peetakse tõsiseks, kiireloomuliseks või eritähelepanu nõudvaks, ning võtta vastu kaebusi. Samuti vastutavad nad inimkaubanduse algpõhjuste ja suundumuste hindamise eest ning vähemalt artikliga 19a hõlmatud statistika kogumise eest.“

7) Lisatakse artikkel 19a:

„Artikkel 19a

Andmete kogumine ja statistika

1. Et seirata, kas liikmesriigi süsteemid aitavad käesolevas direktiivis osutatud süütegude vastu võidelda, koguvad liikmesriigid statistilisi andmeid.

2. Lõikes 1 osutatud statistilised andmed sisaldavad vähemalt järgmisi **võrreldavaid** andmeid, mis on liigitatud eri aspekte hõlmavate näitajate, sealhulgas soo, rassilise või etnilise päritolu, puude, vanuse, kodakondsuse või kodakondsuse puudumise ja ärakasutamise vormide kaupa, kui see on riigisisese õiguse kohaselt võimalik:

- a) *selliste avastatud ja tuvastatud isikute arv, kes on langenud artiklis 2 osutatud süütegude ohvriks, ka jaotatuna ohvrid registreerinud organisatsioonide järgi, sealhulgas vanemliku hoolitsuseta laste ja saatjata alaealiste arv, olenemata sellest, kas isik on langenud ühes või mitmes vormis ärakasutamise ohvriks;*
- aa) *selliste ohvrite arv, kes taotlevad riigis viibimise seadustamist ja on saanud ajutise või alalise elamisloa, nagu on sätestatud direktiivis 2004/81/EÜ (elamisloa väljaandmise kohta kolmandate riikide kodanikele, kes on inimkaubanduse ohvrid);(ab) osalise tööajaga või täistööajaga töötavate ohvrite arv;(ac) ohvritele kättesaadavate abi-, tugi- ja kaitseteenuste arv ja liik, rahvusvahelise kaitse saanud või seda taotlevate ohvrite arv ning nende juhtumite arv, mille puhul ohvritele osutatakse neid teenuseid ja makstakse hüvitist;*
- ad) *selliste avastatud ja tuvastatud ohvrite arv, kellele on esitatud süüdistus või määratud karistus selle eest, et ta on osalenud ebaseaduslikus teos, milleks ta oli sunnitud otseselt seetõttu, et tema suhtes pandi toime mõni artiklis 2 osutatud tegu, ning selliste lõpetatud menetluste, tühistatud karistuste ja kustutatud*

karistusregistriandmete arv, mis on nende tegudega seotud;

- b) artikli 2 punktis c osutatud süütegudes kahtlustatavate arv ■ ; selliste isikute arv, kellele on esitatud süüdistus artiklis 2 osutatud süüteo eest, ■ süüdistuse esitamise kohta tehtud lõpliku otsuse *laad ning artikli 5 lõike 1 või 2 kohaselt vastutusele võetud juriidiliste isikute arv ning artiklis 6 osutatud juriidiliste isikute suhtes kohaldatavate sanktsioonide arv ja liik;*
- d) esitatud süüdistuste arv (süüdistus artiklis 2 osutatud süüteo eest, süüdistus muu kuriteo eest, otsus süüdistust mitte esitada, muu);
- e) artiklis 2 osutatud süütegude eest süüdi mõistetute arv ■ ;
- f) artiklis 2 osutatud süütegudega seotud kohtuotsuste (õigeksmõistmine, süüdimõistmine, muu) arv, see on esimese astme ja teise astme otsuste ning lõplike kohtuotsuste (või kõrgeima kohtu otsuste) arv;
- g) *artikli 18a lõikes 1* osutatud süütegudes kahtlustatavate arv, selliste isikute arv, kellele on *artikli 18a lõikes 1* osutatud süüteo eest esitatud süüdistus, ja *artikli 18a lõikes 1* osutatud süüteo süüdi mõistetute arv ■ .

2a. Liikmesriigid tagavad, et lõigetes 1 ja 2 osutatud statistiliste andmete kogumiseks vajalikke isikuandmeid töödeldakse nii, et asjaomaseid isikuid ei ole võimalik tuvastada.

3. Liikmesriigid *tagavad koostöös asjaomaste liidu asutustega, et lõikes 2 osutatud statistilised andmed eelmise aasta kohta edastatakse kooskõlas kõigi asjakohaste sätetega iga aasta 1. juuliks komisjonile ja Euroopa Parlamendile.*“

7a) Lisatakse järgmine artikkel:

„Artikkel 19b

Riiklik tegevuskava

1. Liikmesriigid töötavad koostöös riiklike inimkaubandusevastase võitluse koordinaatorite, riiklike raportööride, sidusrühmade, sealhulgas õiguskaitseasutuste, õigusasutuste ja inimkaubanduse tõkestamise ja sellevastase võitluse valdkonnas tegutsevate kodanikuühiskonna organisatsioonidega hiljemalt ... [palun sisestada kuupäev – kaks aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva] välja riikliku tegevuskava. Liikmesriigid tagavad, et riiklik tegevuskava vaadatakse läbi ja seda ajakohastatakse vähemalt iga viie aasta tagant.

2. Riiklik tegevuskava hõlmab järgmist:

i) ennetusmeetmed, sealhulgas analüüs, mille eesmärk on teha kindlaks majandussektorid ja sotsiaalvaldkonnad, kus inimkaubanduse oht esineb;

ii) selliste hoolsuskohustuse süsteemide väljatöötamine, mida kohaldavad füüsilised ja

juriidilised isikud, kes tegutsevad majandussektoris või sotsiaalvaldkonnas, kus inimkaubanduse oht on kindlaks tehtud;

iii) strateegiad selliste hoolsuskohustuse süsteemide nõuetekohase kohaldamise jälgimiseks, mis on välja töötatud kindlate sektorite ja valdkondade jaoks, kus inimkaubanduse oht on kindlaks tehtud, sealhulgas pädevate haldusasutuste tehtavate kontrollide ja neile aruannete esitamise ning asjakohaste järelemeetmete kaudu;

iv) asjakohased mehhanismid kõigi pädevate asutuste vahel strateegilisel ja tegevustasandil koordineerimise ja koostöö tagamiseks, sealhulgas asjaomaste liidu asutustega; pädevatele asutustele kättesaadavaks tehtud asjakohased rahalised vahendid ning asjakohane koolitus ja õigussuutlikkus;

v) piiriülest inimkaubandust käsitleva teabe, sealhulgas jälitusteabe vahetamise tõhustamise meetmed;

vi) strateegiad selliste meetmete väljatöötamiseks ja rakendamiseks, mis aitavad hoida ära ohvrite langemist uuesti inimkaubanduse ohvriks;

vii) inimkaubanduse vastu võitlemise riikliku tegevuskava rakendamisega saavutatud tulemuste korrapärase järelevalve ja hindamise kord.

Inimkaubanduse vastu võitlemise riiklik tegevuskava ja selle rakendamise põhjal koostatud aruanded peavad olema üldsusele kättesaadavad.

7b) Artikkel 20 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 20

Liidu inimkaubandusevastase strateegia koostöö

1. Et aidata kaasa ühtse ja koostööd tagava liidu inimkaubandusevastase strateegia väljatöötamisele, hõlbustavad liikmesriigid ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori tööd. Eelkõige edastavad liikmesriigid ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatorile vähemalt artiklis 19 osutatud teabe ning artiklites 19a ja 19b osutatud andmed. ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaator annab oma panuse aruandesse, mille komisjon iga kahe aasta tagant inimkaubandusevastases võitluses tehtud edusammude kohta koostab, konsulteerides riiklike inimkaubandusevastase võitluse koordinaatorite, riiklike raportööride ja samaväärsete mehhanismidega, ELi asutustega ja selles valdkonnas tegutsevate asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

2. Lõikes 1 osutatud teabe edastamiseks ja sidusa koostöö tagamiseks loovad liikmesriigid ELi inimkaubandusevastase võitluse koordinaatori, riiklike inimkaubandusevastase võitluse koordinaatorite, riigisiseste suunamismehhanismide ja selles valdkonnas tegutsevate asjaomaste kodanikuühiskonna organisatsioonide vahel koordineerimisstruktuuri.“

8) Artiklisse 23 lisatakse lõige 3:

Komisjon esitab [kolm aastat pärast ülevõtmise tähtpäeva] Euroopa Parlamendile ja nõukogule

aruande, milles hinnatakse, millises ulatuses on liikmesriigid *käesoleva direktiivi, sealhulgas* artikli 18a järgimiseks vajalikke meetmeid võtnud ja milline on nende meetmete mõju.“

Artikkel 2

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt ühe aasta jooksul alates käesoleva direktiivi jõustumisest. Liikmesriigid edastavad kõnealuste normide teksti viivitamata komisjonile.
Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nende ametlikul avaldamisel nendesse või nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastu võetud põhiliste normide teksti.
3. Artikli 1 punkti 7, millega lisatakse direktiivi 2011/36/EL artikkel 19a, hakatakse kohaldama alates artiklis 3 osutatud päevast.

Artikkel 3

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele kooskõlas aluslepingutega.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja
#

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Direktiivi 2011/36/EL (milles käsitletakse inimkaubanduse tõkestamist ja sellevastast võitlust ning inimkaubanduse ohvrite kaitset) muutmise		
Viited	COM(2022)0732 – C9-0431/2022 – 2022/0426(COD)		
EP-le esitamise kuupäev	19.12.2022		
Vastutavad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	LIBE 1.2.2023	FEMM 1.2.2023	
Nõuandvad komisjonid istungil teada andmise kuupäev	JURI 1.2.2023		
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev	JURI 31.1.2023		
Raportöörid nimetamise kuupäev	Malin Björk 25.4.2023	Eugenia Rodríguez Palop 25.4.2023	
Artikkel 58 – Komisjonide ühismenetlus istungil teada andmise kuupäev	11.5.2023		
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	24.5.2023	5.6.2023	7.9.2023
Vastuvõtmise kuupäev	5.10.2023		
Lõpphääletuse tulemus	+: –: 0:	69 0 22	
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Magdalena Adamowicz, Isabella Adinolfi, Abir Al-Sahlani, Christine Anderson, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Robert Biedroń, Theresa Bielowski, Vladimír Bilčík, Malin Björk, Vasile Blaga, Vilija Blinkevičiūtė, Ioan-Rareș Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Annika Bruna, Annika Bruna, Jorge Buxadé Villalba, Damien Carême, Maria da Graça Carvalho, Patricia Chagnon, Clare Daly, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Anna Júlia Donáth, Lena Düpont, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Rosa Estaràs Ferragut, Laura Ferrara, Nicolaus Fest, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Jean-Paul Garraud, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Lívia Járóka, Marina Kaljurand, Assita Kanko, Fabienne Keller, Łukasz Kohut, Arba Kokalari, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Lukas Mandl, Erik Marquardt, Radka Maxová, Karen Melchior, Nuno Melo, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Maite Pagazaurtundúa, Sandra Pereira, Pina Picierno, Pina Picierno, Sirpa Pietikäinen, Emil Radev, Samira Rafaela, Paulo Rangel, Evelyn Regner, Karlo Ressler, Diana Riba i Giner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Isabel Santos, Christine Schneider, Stéphane Séjourné, Michal Šimečka, Birgit Sippel, Sara Skyttedal, Vincenzo Sofo, Martin Sonneborn, Sylwia Spurek,		

	Tineke Strik, Ramona Strugariu, Annalisa Tardino, Tomas Tobé, Yana Toom, Isabella Tovaglieri, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Anders Vistisen, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Jadwiga Wiśniewska, Elena Yoncheva, Javier Zarzalejos, Marco Zullo
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Bartosz Arlukowicz, Laura Ballarín Cereza, Damian Boeselager, Sylvie Brunet, Delara Burkhardt, Susanna Ceccardi, Olivier Chastel, Tudor Ciuhodaru, Nathalie Colin-Oesterlé, Gwendoline Delbos-Corfield, Klára Dobrev, Christian Doleschal, Lena Düpont, Cyrus Engerer, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Romeo Franz, Daniel Freund, Helène Fritzson, José Gusmão, Pierrette Herzberger-Fofana, Balázs Hidvéghi, Michiel Hoogeveen, Brice Hortefeux, Virginie Joron, Rasa Juknevičienė, Marina Kaljurand, Beata Kempa, Ewa Kopacz, Dietmar Köster, Elena Kountoura, Ondřej Kovařík, Sergey Lagodinsky, Maria-Manuel Leitão-Marques, Nathalie Loiseau, Leopoldo López Gil, Jaak Madison, Aušra Maldeikienė, Predrag Fred Matić, Giuseppe Milazzo, Silvia Modig, Alessandra Moretti, Alessandra Mussolini, Matjaž Nemeč, Janina Ochojska, Jan-Christoph Oetjen, Carina Ohlsson, Philippe Olivier, Kostas Papadakis, Anne-Sophie Pelletier, Kira Marie Peter-Hansen, Morten Petersen, Giuliano Pisapia, Peter Pollák, Carles Puigdemont i Casamajó, Bergur Løkke Rasmussen, Sira Rego, Terry Reintke, Terry Reintke, Thijs Reuten, Jérôme Rivière, Franco Roberti, Rob Rooken, Katarína Roth Neved'alová, Domènec Ruiz Devesa, Silvia Sardone, Michal Šimečka, Susana Solís Pérez, Sylwia Spurek, Eleni Stavrou, Paul Tang, Vera Tax, Cristian Terheş, Róza Thun und Hohenstein, Irène Tolleret, Romana Tomc, Dragoş Tudorache, Miguel Urbán Crespo, Nils Ušakovs, Monika Vana, Tom Vandenkendelaere, Hilde Vautmans, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Loránt Vincze, Petar Vitanov, Alexandr Vondra, Axel Voss, Maria Walsh, Charlie Weimers, Pernille Weiss, Angelika Winzig, Isabel Wiseler-Lima, Jadwiga Wiśniewska, Tomáš Zdechovský, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Esitamise kuupäev	10.10.2023

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

69	+
NI	Laura Ferrara
PPE	Magdalena Adamowicz, Isabella Adinolfi, Hildegard Bentele, Vladimír Bilčík, Ioan-Rareș Bogdan, Karolin Braunsberger-Reinhold, Lena Düpont, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Loucas Fourlas, Peter Jahr, Arba Kokalari, Jeroen Lenaers, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Lukas Mandl, Nuno Melo, Sirpa Pietikäinen, Paulo Rangel, Eleni Stavrou, Tomas Tobé, Loránt Vincze, Axel Voss, Maria Walsh, Javier Zarzalejos
Renew	Abir Al-Sahlani, Barry Andrews, Karen Melchior, Maite Pagazaurtundúa, Samira Rafaela, María Soraya Rodríguez Ramos, Ramona Strugariu, Yana Toom
S&D	Pietro Bartolo, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Cyrus Engerer, Lina Gálvez Muñoz, Sylvie Guillaume, Hannes Heide, Evin Incir, Marina Kaljurand, Łukasz Kohut, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Katarína Roth Nevedalová, Domènec Ruiz Devesa, Isabel Santos, Birgit Sippel
The Left	Malin Björk, Niyazi Kizilyürek, Sandra Pereira, João Pimenta Lopes, Sira Rego, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Saskia Bricmont, Damien Carême, Gwendoline Delbos-Corfield, Francisco Guerreiro, Alice Kuhnke, Erik Marquardt, Ana Miranda, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek, Tineke Strik, Thomas Waitz

0	-

22	0
ECR	Jorge Buxadé Villalba, Assita Kanko, Andželika Anna Mozdżanowska, Margarita de la Pisa Carrión, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska
ID	Annika Bruna, Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Jean-Paul Garraud, Maria Veronica Rossi, Annalisa Tardino, Isabella Tovaglieri
PPE	Nathalie Colin-Oesterlé, Nadine Morano
Renew	Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Jan-Christoph Oetjen
S&D	Radka Maxová, Vera Tax

Kasutatud tähised

- + : poolt
- : vastu
- 0 : erapooletu